

VE beleid

Leef Kind

Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan Voorschoolse Educatie van Leef Kind. Al onze medewerkers zijn VE-geschoold of zitten in de VE-scholing en werken dan naast een collega die volledig VE-geschoold is. Op al onze kinderdagverblijfgroepen en peuterarrangementen wordt er thematisch gewerkt waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen en gestimuleerd worden.

In dit VE beleid staat beschreven op welke wijze Leef Kind binnen de kinderopvang en het peuterarrangement in haar kindercentra uitvoering wil geven aan de voorschoolse educatie. Aan de voorschoolse educatie ligt een visie ten grondslag. Deze visie en de vertaling hiervan in doelstellingen zijn nader uitgewerkt in dit VE-beleidsplan.

Dit VE beleid is bestemd voor ouders, verzorgers, medewerkers, stagiaires, beleidsambtenaren, onderwijskrachten en andere belangstellenden. Het beleidsplan geeft de gemeentes als subsidieverstrekker inzicht in de doelstellingen en activiteiten, welke met behulp van de verstrekte subsidie kunnen worden gerealiseerd. Ouders worden aan de hand van dit VE beleid geïnformeerd over onze visie en ons VE-aanbod, zodat zij weten wat zij mogen verwachten.

In het kader van Voorschoolse Educatie en doorgaande leerlijnen is het voor het basisonderwijs van belang te weten wat de kindercentra op dit terrein te bieden hebben. Het VE beleid is de basis voor het werkplan op locatie. De kindercentra geven op een unieke wijze uitvoering aan het VE-beleid.

Een VE beleid is nooit af. Nieuwe ervaringen en nieuwe inzichten met betrekking tot de ontwikkeling van de kinderen en de begeleiding daarin zijn voor medewerkers en ouders reden om dit VE beleid te bekijken en indien nodig aan te passen.

Daar waar ouders geschreven staat, worden natuurlijk ook eventuele verzorgers van de kinderen bedoeld.

Indien er na het lezen van dit stuk nog vragen of onduidelijkheden zijn of u toelichting wenst, stellen wij het op prijs als u contact met ons opneemt.

Sigrid Geurts,
Directeur
Leef Kind

Inleiding

VE is gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden beginnend in kinderdagverblijven en/of peuterarrangementen doorlopend tot en met groep 2 van de basisschool. Naast spelen en ontmoeten wordt binnen Leef Kind expliciet aandacht besteed aan de ontwikkeling van het kind en het signaleren van eventuele ontwikkelingsachterstand of ontwikkelingsvoorsprong. Door middel van inzet van Voorschoolse educatie bieden we kinderen een betere startpositie op de basisschool.

Op basis van landelijke beleidsontwikkelingen en ontwikkelingen in de praktijk wordt jaarlijks een scholingsplan opgesteld en bijgesteld. De activiteiten betreffen de uitvoering van het VE-beleid op de kinderopvang en peuterspeelzaal en basisscholen.

Vanuit het Rijk worden in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid gelden beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doel hiervan is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder achterstand op de basisschool kunnen starten.

De voorwaarden van VE

Voorschoolse Educatie is in ieder geval bestemd voor doelgroepkinderen tussen 2 en 4 jaar oud en wordt verzorgd op een peuterarrangement of kinderdagverblijf. Vroegschoolse educatie is bestemd voor doelgroepkinderen in groep 1 en 2 van de basisschool.

Doelgroepkinderen zijn kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor de ontwikkelingseisen van de basisschool, waardoor ze kans lopen om achter te raken. De dreigende achterstand kan verschillende oorzaken hebben. De ouders spreken misschien zelf onvoldoende Nederlands, of het ontbreekt hen aan de mogelijkheid of het inzicht in de manier waarop zij de sociale- en emotionele ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren.

De doelgroepkinderen zijn de kinderen met een VE-indicatie, volgens criteria afgesproken met de partners: Gemeente Roerdalen en Gemeente Roermond en GGD JeugdGezondheidsZorg (JGZ).

Visie

Leef Kind zorgt niet alleen voor adequate opvang, we bieden ondersteuning aan persoonlijke ontwikkeling. Wij zijn de Zelfversterker. Beetje gek woord misschien. Wij stimuleren het bewustzijn van het kind zo goed dat het kan uitgroeien tot een zelfstandig persoon die volwaardig kan deelnemen aan de wereld van de toekomst:

Opvangen
Volgen
Versterken

Kinderopvang betekent voor ons dat er sprake is van een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid tussen ouders en het kindercentrum gedurende de tijd dat het kind het kindercentrum bezoekt. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor (de opvoeding van) hun kind(eren), de pedagogisch medewerkers zijn medeopvoeders. De aard en de relatie tussen ouder en kind en tussen pedagogisch medewerker en kind en de omgeving waarin zij VE-Beleid Leef Kind

opvoeden verschilt. Pedagogisch medewerkers dienen heel bewust met kinderen om te gaan. Zij zien het kind door te kijken. Het samenwerken met collega's, met ouders en het werken met en voor kinderen in een groep vraagt om specifieke eisen en vaardigheden.

Een basis van vertrouwen en begrip tussen ouders en kindercentrum is belangrijk om te komen tot een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid. In deze visie wordt ervan uitgegaan, dat goede kwaliteit begint bij goed contact, goed overleg, afstemming, samenwerking en vertrouwen tussen ouders en pedagogisch medewerkers. Ouders hebben van nature een sterke emotionele band met hun kind. Pedagogisch medewerkers leren ouders en hun kinderen kennen en bouwen een relatie op. Dit vraagt om wederzijds respect, tijd en ruimte.

Wij werken vanuit het individuele kind. Het kind is ons instrument. Wij volgen de belangstelling van het kind, wat het ons laat zien en horen. Daarnaast werken wij vanuit onze eigen kracht en onze eigen visie. We kijken, wachten en luisteren. We volgen, passen aan en voegen toe. Dat bepaalt hoe wij werken. Een uitgebreide beschrijving hiervan vindt u terug in ons pedagogisch beleid.

Een integraal VE-programma

De Rijksoverheid omschrijft Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) als onderwijs voor peuters en kleuters met een taalachterstand. Hiermee kunnen kinderen op een speelse manier hun taalachterstand bijspijkeren. Zo kunnen zij een goede start maken op de basisschool. Er zijn diverse programma's. Ze richten zich vooral op taalachterstanden, maar besteden ook aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling en de rekenontwikkeling van kinderen.

Het is interessant om te zien wat er gebeurt als je kinderen vrij laat spelen. Het geeft je inzicht in hun belevingswereld. Daar kun je op latere momenten op voortborduren. Een kind dat vrij en met plezier mag spelen, zonder invloed van buitenaf dient de persoonlijkheid waar het kind van profiteert op latere leeftijd. Ook hebben kinderen een natuurlijke behoefte tot samenspel en het sleutelwoord is 'herhaling'.

Door ruimte te maken voor (vrij) spel en de nieuwsgierige en onderzoekende houding van kinderen daarbij leidend te laten zijn, ontstaan mooie momenten. Spel is een middel. De rol van de pedagogisch medewerker is vooral voorwaarde scheppend en observerend zodat het kind zijn basis kan leggen tussen de 0 en 8 jaar. Kansen zien, kansen grijpen en kansen creëren. Daarnaast is het bewezen dat spelen goed is voor de ontwikkeling van je hersenen.

Er is interactie tussen kind en pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker kijkt, wacht en luistert (KWL) en intensiveert door mee te spelen op het initiatief van het kind; volgen, aanpassen en toevoegen (VAT). Aansluiten bij het spel van de kinderen met hetzelfde spelmateriaal. Hetzelfde doen en daarmee het spel begeleiden met spelaanbod én taalaanbod. Middels het themagericht werken volgen wij het kind en stemmen af op zijn/haar behoefte, zijn/haar ontwikkeling. We gaan daarbij uit van de totale ontwikkeling van het kind (dus niet alleen de taal).

De pedagogisch medewerker zorgt dat zij zichtbaar en vindbaar in de buurt is voor hulp. Zij heeft kennis en kunde en past deze toe in de groep. Ouders en pedagogisch medewerkers vormen een eenheid. Diversiteit is een kwaliteitsvoorwaarde. Ouderparticipatie is ook in deze heel belangrijk voor ons.

Waar Leef Kind het verschil maakt, is dat het kind van nature speelt, wij het kind hierin volgen en onderdompelen in taal. Het heeft geen zin te versnellen, alle kinderen hebben namelijk verschillende leergevoelige perioden. Door een combinatie van activiteiten krijgen kinderen in een veilige omgeving grip op de wereld. Ze krijgen bij ons de kans zich optimaal te ontwikkelen. Belangrijk is dat kinderen ervaren dat ze trots op zichzelf kunnen zijn. Binnen het themagericht werken wordt aandacht besteed aan onderstaande ontwikkelingsdomeinen.

1. Taalontwikkeling, ontluikende geletterdheid en tweetaligheid.
Aandachtsgebieden binnen dit domein zijn bijvoorbeeld: het stimuleren van de Nederlands taalontwikkeling, experimenteren met klanken en letters, interactievaardigheden, verhalen vertellen en woordenschatontwikkeling.
2. Ontluikende rekenvaardigheid.
Aandachtsgebieden binnen dit domein zijn bijvoorbeeld: omgaan met hoeveelheden en aantallen, meten en construeren.
3. Motorische ontwikkeling.
Aandachtsgebieden in dit domein zijn bijvoorbeeld: bewegingsopvoeding, links- of rechtshandig, onderscheid grote en kleine motoriek, Sensomotoriek, bewegingsthema's.
4. Sociaal-emotionele ontwikkeling.
Aandachtsgebieden binnen dit domein zijn bijvoorbeeld: hechtingsrelaties, autonomie, de omgang met volwassenen, andere kinderen en met jezelf.
5. Wereldoriëntatie.
Het verkennen van de wereld gebeurt bij jonge kinderen vanuit het 'ik'. Het kind zelf staat centraal; zijn ervaring, zintuigelijke beleving en emoties.

Het Themagericht werken voldoet aan de volgende kenmerken:

- Het zijn duidelijk uitgewerkte thema's.
- Er wordt veel aandacht besteedt aan taalverwerving.
- Het is flexibel: het kan worden aangepast aan de doelgroep of aan de situatie in de groep.
- Het geeft informatie aan ouders en specialisten en er zijn speciale activiteiten voor ouders, zodat zij betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind.

Ter bevordering van de positieve effecten op de brede ontwikkeling van het jonge kind wordt alle kinderen vanaf die gebruik maken van de kinderopvang of het peuter arrangement het programma geboden. Peuters met een taalontwikkelingsachterstand worden extra ondersteuning geboden om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Peuters (VVE-peuters met indicatie) van het peuterarrangement met extra ondersteuning komen i.p.v. twee dagdelen, vier dagdelen en voor de kinderopvang geldt een dagdeel extra.

Van week tot week wordt er een planning gemaakt over de activiteiten die per dag gedaan worden. Elke activiteit binnen het thema wordt uitgewerkt, per activiteit zijn duidelijke doelstellingen geformuleerd. Zo weet de pedagogisch medewerker waar ze precies aan werkt. De activiteiten bieden genoeg mogelijkheden voor initiatieven van pedagogisch medewerkers en kinderen.

De speelse activiteiten lokken interactie uit waardoor een rijk taalaanbod ontstaat, zo kan er gericht ingespeeld worden op de taalontwikkeling. Door middel van pictogrammen worden thema's in beeld gebracht, waardoor het voor het kind herkenbaar wordt.

Voldoende VE-tijd

Leef Kind zorgt ervoor dat een peuter met VE indicatie vanaf 2,5 jaar in anderhalf jaar tijd tenminste 960 uur aan Voorschoolse Educatie ontvangt middels onderstaande variant.

Aantal weken per jaar	Aantal uren per week VE-doelgroep peuters	Aantal uren per week Reguliere peuters
40	4 x 4 uur	2 x 4 uur

Aanbod locaties peuterarrangement VE:

Maandag	Dinsdag	Donderdag	Vrijdag
08.30 – 12.30 uur	08.30 – 12.30 uur	08.30 – 12.30 uur	08.30 – 12.30 uur
Uitzondering locatie Melick 08.15 - 12.15 uur	Uitzondering locatie Melick 08.15 - 12.15 uur	Uitzondering locatie Melick 08.15 - 12.15 uur	Uitzondering locatie Melick 08.15 - 12.15 uur

Leef Kind breed maken er ook kinderen met een VE-indicatie gebruik van de dagopvang. Deze kinderen komen meer uren per week dan het peuterarrangement toe laat omdat ouders werken en niet geholpen zijn met het aantal uren opvang in het peuter arrangement.

Kwaliteit van de beroepskrachten Voorschoolse Educatie

In de groepen van Leef Kind wordt de pedagogische begeleiding van het kind verzorgd door gekwalificeerde pedagogisch medewerkers met minimaal opleidingsniveau SPW 3 of een ander diploma welke aan alle gestelde eisen voldoen om het spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen van en bij peuters mogelijk te maken. Voortvloeiend uit de opleidingseisen kan aangenomen worden dat alle beroepskrachten voldoende Nederlands spreken.

Binnen de groepen van Leef Kind die aangemerkt zijn als VE-groepen, zijn de pedagogisch medewerkers aanvullend VE Bekwaam-geschoold en gecertificeerd.

Aan de hand van opleidingsmogelijkheden die vastgelegd zijn in het jaarlijks scholingsplan VE, worden de beroepskrachten in de gelegenheid gesteld de kennis en vaardigheden ten aanzien van de Voorschoolse Educatie te onderhouden.

Ouderbeleid

Ouderparticipatie is een niet-vrijblijvende en gelijkwaardige samenwerking tussen ouders en kinderopvang, waarin ouders en kinderopvang vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de ontwikkeling van het kind. In deze streven wij naar ouderbetrokkenheid 3.0. Wij zijn gelijkwaardige gesprekspartners, willen elkaar informeren én samenwerken in het belang van het kind. Het opbouwen van vertrouwen, persoonlijk contact,

openheid, respect, deelname aan activiteiten en open communicatie staan hierin centraal.

Om kinderen optimale ontwikkelingskansen te kunnen bieden, heeft het kindercentrum een taak ten opzichte van ouders. De ouders zijn en blijven verantwoordelijk voor hun kinderen. De sluitende aanpak (het vormgeven van de doorgaande ontwikkelingslijn) zal in de eerste plaats door de ouders in de thuissituatie vormgegeven moeten worden. Informatie uitwisseling, overleg en afstemming m.b.t. de aanpak van het individuele kind zijn taken die de organisatie ten opzichte van ouders heeft, welke worden ondersteund door het ouderportaal Kindplanner en het kindvolgsysteem KIJK.

Gegevens worden voor en door ouders en pedagogisch medewerkers van het kind vanaf binnenkomst op het kindercentrum totdat het kind naar school gaat bijgehouden. Het bevat informatie over de ontwikkeling van het kind, praktische informatie, tips en handvatten om het kind te ondersteunen tijdens zijn zoektocht. Er wordt hierbij dus uitgegaan van een samenwerking van ouders, kind en kindercentrum.

Voor veel ouders werkt de informatie-uitwisseling als extra ondersteuning. Door het laagdrempelig karakter leggen ouders vragen, zorgen en andere opvoedkwesties neer bij de pedagogisch medewerkers. Wanneer het betrekking heeft op opvoedondersteuning heeft de pedagogisch medewerker in samenwerking met de intern begeleider een verwijzende taak en fungeert als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod van opvoedondersteuning. Het uitvoeren van dit aanbod moet door gespecialiseerde deskundigen gebeuren. Ten aanzien van signalering van een (taal)ontwikkelingsachterstand of -voorsprong bij een kind worden de ouders intensief betrokken en wordt hen verzocht ondersteuning te bieden bij de extra begeleiding door de pedagogisch medewerker en de zorgcoördinator.

Het is gewenst dat ouders thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten doen, die hen wordt aangeboden vanuit het kindercentrum. Dit gebeurt enerzijds door middel van actieve deelname aan activiteiten in de groep (voorlezen, hulp bij knutselactiviteiten, meedraaien in de groep en uitstapjes) en anderzijds worden ouders door middel van themabrieven, nieuwsbrieven en tips uitgenodigd om thuis ook VE-stimulerende activiteiten te ondernemen. De effectiviteit van VE wordt vergroot wanneer ouders ook thuis met hun kinderen ontwikkelingsgerichte activiteiten doen. Vanuit de VE wordt ook de spel-inloop aangeboden waarin ouders aan het begin van het dagdeel enige tijd samen met hun kind kunnen spelen. .

Tijdens het verblijf van het kind in het kindercentrum wordt er rekening gehouden met de thuistaal, maar wordt het kind gestimuleerd de Nederlandse taal eigen te maken. De thuistaal is de veilige taal. Het is belangrijk dat het kind thuis met zo veel mogelijk goede taal in aanmerking komt. Taal horen is het belangrijkste voor jonge kinderen. Het prikkelt en motiveert. Hoe rijker het taalaanbod, hoe beter het kind de taal leert beheersen.

De VE-activiteiten binnen Leef Kind zijn in het Nederlands. Bovendien maken we gebruik van gebaren. Gebaren ondersteunen de woorden, ondersteunen de gesproken taal. Gebaren zijn herkenbaar, eenvoudig over te nemen en ondersteunen bij het leren van nieuwe woorden en begrippen. Het gebruik van gebaren kan de drempel verlagen om ook zelf te communiceren.

Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma

Het themagericht werken, wordt vormgegeven op gestructureerde en samenhangende wijze. De ontwikkeling van het kind wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociale ontwikkeling en

emotionele ontwikkeling. Het themagericht werken stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Het is "de totale ontwikkeling van het kind" een totaalprogramma, opgebouwd rondom thema's, met aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden. Deze komen in samenhang aan bod. Door een combinatie van uitdagende activiteiten krijgen kinderen vanuit een veilige omgeving grip op de wereld. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal-emotionele vaardigheden, motorische en zintuiglijke vaardigheden en geven de eerste rekenprikkels. Er vindt herhaling plaats, er wordt gewerkt volgens een vast dagritme in de groep en in kleine groepjes of individueel worden de ontwikkelingsgebieden gestimuleerd in de zone van naaste ontwikkeling van het kind.

Werken met een doelgerichte planning

Iedere groep binnen Leef Kind hanteert een jaarplanning waarop aangegeven is welke thema's gedurende het jaar aan bod komen. Per thema wordt het VE-activiteitsaanbod in een weekplanning weergegeven. Uiterlijk een maand van tevoren hebben pedagogisch medewerkers een thema uitgewerkt; dit is inclusief een begroting voor de benodigde materialen van het thema alvorens deze aangeschaft worden. De overige pedagogisch medewerkers verdiepen zich uiterlijk een week voor aanvang van het thema in het thema. Het boek dat centraal staat in het thema is gelezen, materialen zijn aangeschaft (indien begroting goedgekeurd is) en activiteiten zijn uitgetoetst.

Een thema kent zes weken:

1. Taal
2. Sociaal emotioneel
3. Creatief
4. Sensomotorisch
5. Motorisch
6. Rekenen

In alle thema's is aandacht voor de totale ontwikkeling van het kind. Niet alleen doelgerichte activiteiten zijn VE. Alles is VE. Alles is gekoppeld aan het thema. Kinderen worden gevolgd en gestimuleerd in sociale vaardigheden, de motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling.

Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend

Het activiteitenaanbod is gevarieerd en sluit aan bij de belevingswereld van het kind. De taalontwikkeling en taalstimulering staat bij ieder thema centraal. Activiteiten zijn actief, dus niet alleen kijken maar juist ervaren. Bij elk thema worden woorden uitgezocht onder andere zelfstandige naamwoorden en werkwoorden die centraal staan binnen het thema. Door het ervaren met al je zintuigen, met je hele lijf en door het beleven krijgen woorden betekenis. En door herhaling krijgen woorden een blijvende betekenis.

Neem bijvoorbeeld een appel. Deze kan in het thema "Eten" naar voren komen, maar ook bij het sprookje van Sneeuwitje of in het thema "Herfst". En voordat de kinderen verhaaltjes horen over de appel, ermee gaan knutselen, rekenen etc. geven we de kinderen eerst een echte appel en laten hen deze ontdekken.

Tijdens het vrij spelen stimuleren de pedagogisch medewerkers de taalontwikkeling door samen met de kinderen te spelen en tijdens dit samenspel het handelen te benoemen, waardoor kinderen nieuwe woorden leren en inzicht krijgen in de zinsbouw. Daarnaast wordt er veel voorgelezen en gezongen, is er aandacht voor versjes en worden kinderen in de kring gestimuleerd iets te vertellen. De speelhoeken zijn uitdagend ingericht: voorwerpen in de speelhoeken en de overige ruimte worden benoemd en in het kader van de ontluikende geletterdheid gelabeld met zowel een foto als het woord.

Het activiteitenaanbod gericht op de rekenontwikkeling is voldoende dekkend. Zoals reeds aangegeven is het activiteitenaanbod gevarieerd en sluit het aan op de beleavingswereld van het kind. De rekenontwikkeling komt bij ieder thema aan bod. Activiteiten zijn actief, dus niet alleen kijken maar juist ervaren. Een getal is een symbool, net als taal moet dit bij kinderen inhoud krijgen. Door het ervaren met al je zintuigen, met je hele lijf en door het beleven krijgen getallen betekenis. Om op de basisschool en erna in het voortgezet onderwijs te kunnen rekenen is een goede basis nodig. Kinderen leren door te zoeken en te vergelijken, door te ervaren en te verwoorden. Dus we laten kinderen ervaren wat het is, wat er mee kan.

Ook de bouwhoek is een voorbeeld van rekenvaardigheden ervaren. Blokken, auto's, dieren en poppen zijn de basis voor een goede bouwhoek. Dit zodat er na het bouwen ook echt gespeeld kan worden. En tijdens het spelen weer verder gebouwd kan worden. De pedagogisch medewerker speelt mee en kan tijdens het spel rekentaal c.q. -begrippen aanbieden en toevoegen, passend bij het spel en de ontwikkeling van het kind.

Een ontluikend rekengevoel komt vooral tot bloei door in de spelsfeer aan te sluiten bij de spontane nieuwsgierigheid van jonge kinderen. En door activiteiten uit te lokken in contexten die voor kinderen betekenis hebben. Schools leren is niet aan de orde. Het gaat om het aansluiten bij en het opwekken van belangstelling voor getal, ruimte, kijken, bouwen etc.

Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en wordt gedifferentieerd.

Het aanbod wordt per thema eenvoudig opgestart, waarna gedurende het thema een opbouw in moeilijkheidsgraad volgt. Het aanbod verschilt per leeftijdscategorie en wordt gedifferentieerd naar het ontwikkelingsniveau. Zowel kinderen die achter blijven in hun ontwikkeling als die wat voor lopen in hun ontwikkeling worden in kleine groepjes of individueel gestimuleerd in de ontwikkeling passend binnen het programma.

In een kleine groep kun je de kinderen nieuwsgierig maken. De kinderen worden in groepjes gedeeld en krijgen passend bij het ontwikkelingsniveau een activiteit aangeboden. Een dergelijke activiteit duurt ongeveer 10 à 15 minuten. Een kortere activiteit werkt namelijk beter dan een lange activiteit.

Kwaliteit van de educatie: Pedagogisch klimaat

De pedagogisch medewerker biedt een veilige uitnodigende en krachtige omgeving aan waar het kind graag komt. De pedagogisch medewerker stelt op respectvolle wijze duidelijk gedragsgrenzen en hanteert deze gedragsgrenzen consequent. Er wordt een omgeving gecreëerd waarin de kinderen zich binnen de bestaande regels kunnen bewegen en prettig voelen. Binnen Leef Kind wordt ieder kind geaccepteerd zoals hij / zij is,

maar daarnaast wordt ook geleerd zich aan een aantal huisregels te houden. Regels met betrekking tot het samen spelen en het omgaan met het spelmateriaal.

De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal uitlokkend. Jonge kinderen willen de wereld om zich heen ontdekken. Vanuit de visie bieden wij kinderen een veilige, gestructureerde, stimulerende en betekenisvolle omgeving aan. Op deze wijze bieden we kinderen kansen om nieuwe dingen te leren/te handelen zodat kinderen deze handelingen om kunnen zetten in vaardigheden.

Hoe voelt een kind zich als het de ruimte binnen komt? Ga in de deuropening staan op ooghoogte van een peuter en kijk wij hij ziet, door zijn ogen. Is het aantrekkelijk om verder te lopen? Wordt hij uitgenodigd te gaan spelen, te gaan ontdekken? Vanuit het Themagericht werken worden speelhoeken ingericht waarin specifieke herkenbare activiteiten plaats vinden, zoals een leeshoek, een poppenhoek, een bouwhoek of een huishoek. Daarnaast worden er thema-gerichte hoeken ingericht waarin kinderen kunnen spelen, ontdekken, experimenteren en kunnen ontwikkelen, alleen of samen met leeftijdsgenootjes.

De interactie met andere kinderen is zeer leerzaam en wordt gestimuleerd. De pedagogisch medewerker stimuleert het spel van het individuele kind of de groep door zelf volgend in het spel van de kinderen deel te nemen aan de activiteit. Het kind wordt door de volwassene uitgedaagd initiatieven te nemen, waardoor het kind zich verder ontwikkelt.

De inrichting van de verschillende hoeken sluit aan bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, de interesses, de ervaring en de eigenheid van de kinderen.

De omgeving is uitlokkend: speelhoeken en materialen worden gelabeld met plaatjes en teksten, er wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten en daarnaast nemen boeken een belangrijke plaats in binnen onze kindercentra.

Afstemming educatief handelen pedagogisch medewerkers op elkaar.

Pedagogisch medewerkers die samenwerken in een kindercentrum stemmen het handelen op elkaar af. Pedagogisch medewerkers handelen volgens de afspraken die vastgelegd zijn in het pedagogisch beleid en pedagogisch werkplan. Per thema wordt daarnaast het handelen gericht op de uitvoering van het specifieke activiteitenaanbod besproken en aan de hand hiervan worden de taken verdeeld. De kinderen worden tijdens hun spel geobserveerd waardoor de pedagogisch medewerker weet wat ieder kind nodig heeft om een stapje verder te komen in zijn ontwikkeling. De vorderingen en informatie uit observaties van de kinderen komen in

de structurele kind besprekingen aan bod, pedagogisch medewerkers kunnen indien nodig hun educatieve handelen bijstellen.

Effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling

De stimulering van de taalontwikkeling neemt een belangrijke plaats in binnen het kindercentrum. De lokalen zijn taal stimulerend ingericht; er wordt gebruik gemaakt van vertelplaten en materialen binnen het kindercentrum zijn gelabeld om de ontluikende geletterdheid te stimuleren. Voorlezen behoort tot het dagelijkse ritueel, in de grote groep, in kleinere groepjes of individueel. Ook kringgesprekjes zijn een vast onderdeel van het dagelijkse programma. De pedagogisch medewerker speelt ook samen met de kinderen en gebruikt in het gezamenlijk spel veel taal.

Het sociale verkeer is niet vanzelfsprekend. In de groep spelen de kinderen in eerste instantie naast elkaar, maar naar verloop van tijd komen ze elkaar tegen in hun spel en ontstaat er interactie. Deze communicatie over en weer, waarbij het initiatief bij de kinderen ligt is waardevol en de kinderen moeten de gelegenheid krijgen hierin zelf hun weg te vinden. De pedagogisch medewerker is op de achtergrond aanwezig om de kinderen te begeleiden, te stimuleren en te betrekken bij de interactie. Zij doet dit door middel van het stellen van open vragen of sleutelvragen waardoor het kind geprikkeld wordt om na te denken. Doordat de pedagogisch medewerker zelf ook meespeelt bevordert ze het samenspel en de wederkerigheid in het spel van de kinderen.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg.

Binnen Leef Kind is de intern begeleider aangesteld om de zorg binnen de organisatie te waarborgen. De intern begeleider werkt nauw samen met de pedagogisch medewerkers en onze pedagogisch coaches. Soms heeft de pedagogisch medewerker het vermoeden tijdens observaties, of gewoon een 'onderbuik gevoel', dat er iets is met een kind. Het kan gaan om het gedrag of de ontwikkeling van het kind, of iets in de thuissituatie. We praten dan over aandacht/zorgkinderen.

De internbegeleider / VE-coördinator is van elke VE-plaatsing op de hoogte en wordt door de pedagogisch medewerkers op de hoogte gehouden over de ontwikkeling. Eén keer per 2 maanden worden alle kinderen intern besproken.

De intern begeleider:

- Communiceert altijd open met de ouders bij een hulpvraag van een kind (informatie uitwisselen, motiveren tot hulp, verwijzen, terugkoppelen).
- Gaat zorgvuldig om met privacygevoelige informatie.
- Voert individuele of groepsgerichte observaties uit.
- Maakt in overleg met ouders een Plan van Aanpak op basis van observaties.
- Adviseert pedagogisch medewerkers met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen.
- Motiveert pedagogisch medewerkers bij de aanpak rond de zorg van een kind.
- Onderhoudt contacten met externe instellingen/partners (informatie uitwisselen, verwijzen, terugkoppelen).
- Maakt afspraken met ouders, pedagogisch medewerkers en externe instellingen/partners over zorgkinderen en bewaakt deze.

- Begeleidt en volgt pedagogisch medewerkers in hun werkwijze (interview).

Dit alles zal een bijdrage leveren aan het optimaliseren van de voortgang in de ontwikkeling van het kind, waarbij het welbevinden van het kind centraal staat.

Iedere kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Een ontwikkeling kun je niet aanleren of (af)dwingen. Tijdige signalering van een eventuele achterstand, voorsprong of ontwikkelingsstoornis maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij de meeste kinderen is geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding en het gedrag.

Leef Kind maakt bij eventuele achterstand, ontwikkelingsstoornis of voorsprong gebruik van een Plan van Aanpak. In overleg met de ouder en intern begeleider wordt het handelingsplan gehanteerd. Ook kan de intern begeleider gebruik maken van externe deskundigen. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor hun kind. Wanneer de ouders niets doen met het advies en geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot, dient de intern begeleider dit ten allen tijden te respecteren. Hierop is een uitzondering: bij een vermoeden van kindermishandeling wordt er gehandeld volgens het protocol 'Kindermishandeling en Grensoverschrijdend Gedrag voor de kinderopvang'.

Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen.

Bij de brede ontwikkeling gaat het erom dat kinderen zich ontwikkelen tot competente personen. Daaronder verstaan we het vermogen om te denken, te voelen en te handelen, dat kinderen helpt om greep te krijgen op de (sociale) wereld en daarin hun plaats te bepalen. Binnen het kindercentrum creëren de pedagogisch medewerkers voor het kind een omgeving waarbinnen zij zich veilig en geborgen voelen en weten dat ze geaccepteerd worden.

Wanneer het kind zich veilig voelt, is het emotioneel vrij om de wereld om zich heen te ontdekken en zich te ontwikkelen. Elk kind heeft een mentor. Zij is het vaste aanspreekpunt voor ouders en is ook de aangewezen persoon om met ouders de ontwikkeling van het kind te bespreken aan de hand van de beschikbare resultaten/proces vanuit de Volgen Aanpassen en Toevoegen (VAT), observatiegegevens Kijk-Wacht-Luister (KWL), aan de hand van observaties en vanuit eventuele PvA's. Het uitgangspunt bij het voeren van oudergesprekken is dat ouders en pedagogisch medewerkers bondgenoten zijn in het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Het kind wordt op allerlei ontwikkelingsgebieden gestimuleerd en gevolgd. Het Themagericht werken stimuleert op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling van het kind op het gebied van totale ontwikkeling. Daarnaast wordt de algemene ontwikkeling van het kind ook gevolgd met behulp van KIJK. Door het gebruik van KIJK is de ontwikkeling in één oogopslag inzichtelijk. De pedagogisch medewerkers schrijven observaties in KIJK, bijvoorbeeld na een activiteit in de kleine groep. Elk half jaar vindt er voor kinderen met een VVE-indicatie een registratie plaats.

Het laatste gesprek is tevens het gesprek waarin de overgang naar de basisschool wordt besproken. Met toestemming van ouders vindt er (warme) overdracht plaats naar de basisschool. Na een aantal weken vindt er vanuit school een terugkoppeling plaats naar het kindercentrum of de intern begeleider.

De internbegeleider / VE-coördinator is van elke VE-plaatsing op de hoogte en wordt door de pedagogisch medewerkers op de hoogte gehouden over de ontwikkeling. Eén keer per 2 maanden worden alle kinderen intern besproken. Plan van aanpakken worden besproken en bijgesteld, in overleg met ouders.

Externe zorg partners.

Indien blijkt dat benodigde of passende ondersteuning c.q. begeleiding niet door de pedagogisch medewerkers geboden kan worden, zal samen met de jeugdgezondheidszorg en met toestemming van de ouders externe deskundigheid ingeschakeld worden. Binnen het kindercentrum wordt externe hulp ingeroepen bij onderstaande instanties.

Logopedie

Er is contact tussen Leef Kind en de logopediste van GGD Onderwijsadvies. Deze observeert de kinderen op vraag van intern begeleider en/of ouders. De logopedist onderzoekt of het kind taal-, spraak-, gehoor- of stemproblemen heeft. Wanneer het leren praten minder goed verloopt, kan dit gevolgen hebben voor de hele ontwikkeling. Door kinderen al jong in de gaten te houden kun je, indien dit nodig is, al vroeg helpen bij het leren praten.

De logopedist nodigt regelmatig ouders samen met hun kind uit om te bekijken hoe ver de taal- en spraakontwikkeling op dat moment is. Dit gebeurt meestal door een testje te doen met allerlei leuke spelletjes. Na afloop hiervan wordt met de ouders besproken hoever de ontwikkeling is en hoe ouders zelf nog kunnen stimuleren. De logopedist heeft regelmatig contact met de zorgcoördinator/mentor en bespreekt hoe kinderen in hun taal- en spraakontwikkeling in het kindercentrum geholpen kunnen worden.

Inloopspreekuur GGD JGZ

Tijdens het inloopspreekuur in het kindercentrum, dat ongeveer 2x per jaar plaatsvindt, hebben ouders de gelegenheid om met een verpleegkundige van het JGZ/het consultatiebureau te spreken over de verzorging, voeding en opvoeding van hun kind. Wanneer ouders dat wensen, kunnen de verpleegkundigen aanvullende informatie geven over omgaan met het gedrag en het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Veel voorkomende gespreksonderwerpen zijn eten, slapen, zindelijkheid, druk of driftig zijn.

Multi Disciplinair Overleg (MDO)

Problemen rondom het kind kan na toestemming/overleg met ouders besproken worden in het MDO, met als doel problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en binnen een multidisciplinair team tot een weloverwogen advies met betrekking tot de zorg voor het kind/gezin te komen.

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen de kindercentra van Leef Kind wordt de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling van de branchevereniging gehanteerd.

Samenwerking en informatie-uitwisseling

Leef Kind conformeert zich aan het uitgangspunt "één gezin – één plan" en meldt zorgen rondom het kind aan JGZ. Mochten er andere hulpverleners betrokken zijn zal zij te allen tijde toestemming aan ouders vragen deze met elkaar in contact te brengen.

Soms ondervindt een kind of jongere problemen tijdens het opgroeien. Dan kan het zijn dat meerdere organisaties tegelijkertijd betrokken zijn bij de hulp van dit kind. Wij vinden het belangrijk dat geregeld wordt dat organisaties dit van elkaar weten. Dan kan de geboden hulp op elkaar afgestemd worden. Door samenwerking en informatie-uitwisseling is bekend of een meerdere hulpverleners contact hebben met hetzelfde kind of jongere. Dit maakt het voor betrokken hulpverleners mogelijk om met elkaar in contact te komen om zo de geboden hulp op elkaar af te stemmen. Deze afstemming tussen organisaties betekent betere en efficiëntere hulp voor de kinderen of jongeren en hun ouders. Dankzij deze samenwerking en informatie-uitwisseling worden deze kinderen en jongeren met problemen beter gesignaleerd, gevolgd en daar waar nodig ondersteund.

Wanneer er binnen de kindercentra zorgen zijn rondom een kind, wordt dit besproken met de intern begeleider van Leef Kind. Waarna met ouders / verzorgers het gesprek wordt aangegaan. Indien bekend is dat het kind na het peuterarrangement / de dagopvang doorstroomt naar de basisschool en/of indien de situatie erom vraagt zal al in een vroeg stadium de intern begeleider van school gevraagd worden om aan de gesprekken deel te nemen. Uiteraard met toestemming van de ouders / verzorgers. Dit zodat het kind een soepele start kan maken op de basisschool. Indien de ouder ervoor kiest dat Leef Kind geen overdracht mag doen op de basisschool, zal zij dit melden aan de betreffende basisschool en deze keuze respecteren.

Integrale Vroeghulp (IVH)

Integrale Vroeghulp bestaat uit een team van verschillende deskundigen (vanuit diverse organisaties) zoals een maatschappelijk werker, kinder(revalidatie)arts, een gedragswetenschapper en een coördinator. Zij hebben vanuit ieders eigen invalshoek deskundigheid op het gebied van de ontwikkeling bij jonge kinderen. Zij kijken samen zorgvuldig naar de zorgen/vragen die ouders over hun kind hebben. Samen kunnen zij de vraag goed beoordelen en een advies op maat geven. De medewerkers van Integrale Vroeghulp nemen de vraag serieus, kunnen advies geven, het kind onderzoeken of ouders wegwijs maken in zorg- en hulpverleningsland.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Ouders, kinderen en jongeren tot 23 jaar en professionals kunnen bij het CJG terecht met al hun vragen over opvoeden en opgroeien. Tevens organiseren zij regelmatig workshops en informatieavonden.

Pedagogisch Sociaal Werk (PSW)

PSW Junior biedt zorg en begeleiding aan kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking en/of een ontwikkelingsproblematiek. Ook kan PSW Junior hun ouders en andere mensen in hun directe omgeving begeleiden. De ontwikkeling van het individuele kind staat centraal.

PDCA-Cyclus.

Elk kind, elke ouder / verzorger, elk mens, wil zich ontwikkelen. In een professionele organisatie is het belangrijk om iedereen inzicht te geven in hoe die ontwikkeling verloopt en welke dingen er nodig zijn om een volgende stap in de ontwikkeling te kunnen maken.

Binnen onze organisatie staat het cyclisch proces van ontwikkeling centraal voor kind, pedagogisch medewerker en Leef Kind.

Op elk niveau worden plannen gemaakt	PLAN
uitgevoerd	DO
geëvalueerd	CHECK
en verbeterd	ACT

Voorbeelden van deze PDCA-cyclus binnen Leef Kind zijn:

- De ontwikkeling van kinderen wordt regelmatig geëvalueerd op de vier pedagogisch basisdoelen, zoals genoemd in de Wet Kinderopvang:
 - Emotionele veiligheid
 - Persoonlijke competentie
 - Sociale competentie
 - Overdracht van normen en waarden
- Welbevinden
 - Zit het kind "lekker in zijn vel"?
 - Is dit de ontwikkeling zoals deze bij dit kind past?
 - Hoe verhoudt zich de ontwikkeling tot leeftijdsgenoten in de groep?
 - Wat is er nodig om dit kind verder te kunnen helpen, zodat het zelf eigenaar kan blijven of worden van zijn eigen ontwikkeling?

Er worden regelmatig observaties afgenomen om te signaleren (CHECK), te analyseren en interventies te doen (ACT). Met gebruik van die gegevens worden de plannen bijgesteld (PLAN) en uitgevoerd (DO). Daarna volgt de evaluatie die opnieuw signaleert (CHECK). Daarmee is de cyclus rond.

- Elke groep bekijkt meerdere keren per jaar of de vorderingen van de kinderen naar verwachting verloopt. Daarbij wordt de ontwikkeling vergeleken met de eigen verwachting (CHECK). Op basis daarvan worden verbeterplan geformuleerd (ACT), dat vastgelegd worden in een jaarlijks Activiteitenplan (PLAN) en vervolgens worden uitgevoerd (DO).
- Elke medewerker heeft een eigen competentieprofiel, waar in staat wat er nodig is om je functie goed te kunnen uitvoeren. Het competentieprofiel is de basis voor talent-ontwikkelgesprekken met de leidinggevende (CHECK). Die gegevens leiden tot voornemens ter verbetering (ACT), waarna een Persoonlijk Ontwikkelingsplan wordt opgesteld (PLAN) en uitgevoerd (DO). Met een voortgangsgesprek (CHECK) wordt de cyclus vervolgd.

Wij streven er naar om ongeveer 3x per jaar te evalueren in een integraal VE-overleg. Samen met de intern begeleider van Leef Kind, de beleidsmedewerker van de gemeente en de onderwijsadviseur en overige betrokkenen, wordt in dit overleg de kwaliteit van VE geëvalueerd. Tevens is elke kinderopvangorganisatie in Gemeente Roermond verplicht om de peutermonitor in te vullen en in Gemeente Roerdalen wordt jaarlijks het VE jaarplan overlegd.

Overdracht naar de basisschool.

Wanneer het kind 3 jaar en 9 maanden oud is, vindt er een exitgesprek plaats. Na dit exitgesprek wordt het kind 'overgedragen' aan de basisschool mits de ouder akkoord heeft gegeven. Indien ouders de akkoordverklaring niet invullen/ondertekenen en/of geen toestemming geven voor overdracht aan de basisschool (schriftelijk en/of mondeling), respecteren wij dit. Wij melden dat het kind gebruik heeft gemaakt van onze opvang en ouders geen toestemming geven voor overdracht.

De warme overdracht is vormgegeven middels het VE traject en heeft een gestructureerde didactische en pedagogische aanpak. Een goede overdracht is essentieel. Afstemming vindt plaats op alle ontwikkelingsgebieden en de ouderbetrokkenheid. Er is een intensieve begeleiding van de doelgroep kinderen van de kinderopvang naar de basisschool. Tijdens de overdracht wordt de met ouders besproken en beschreven informatie van het kind doorgegeven en wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van kinderen. Er wordt aangegeven of het kind interne en/of externe begeleiding heeft gekregen en of het kind het VE traject doorlopen heeft. De overdracht van het kind wordt door de pedagogisch medewerker of zorgcoördinator gepland. Deze objectieve overdracht, zonder vooroordelen, vindt voor alle kinderen ongeveer 8 weken van tevoren plaats.

Om de doorgaande lijn naar het basisonderwijs te stimuleren doet de intern begeleider van school na een aantal weken een terugkoppeling naar de intern begeleider van Leef Kind. Op deze manier wordt het kind gevolgd in zijn ontwikkeling van 0 tot 6 jaar en is deze ontwikkeling goed in kaart te brengen. Tevens is dit een moment om ervaringen te delen en de samenwerking tussen de kinderopvang en de basisschool te vergroten. Hiermee dragen we de zorg over en zorgen we voor een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar vroegschoolse educatie.

Vanuit ons Zorg Advies Team hebben wij korte lijnen met de basisscholen, we plannen per schooljaar meerdere overleggen met de intern begeleiders van elke school. We bespreken met de intern begeleiders alle VE / zorg kinderen, dit noemen we de warme overdracht. Elke vve indicatie loopt tot 6 jaar dus deze periode blijven we de kinderen volgen.

We kijken terug naar de kinderen die op school zijn gestart en bespreken hoe het met ze gaat.

Daarna bekijken we welke kinderen er in de volgende periode gaan komen. Welke kinderen zijn het, waar liggen nog eventueel zorgen of waar dient extra opgelet te worden.

Ook wordt er vanuit de groep telefonische overdrachten gedaan met de basisschool waar het kind naar toe gaat. Dit noemen we de koude overdracht. Tijdens deze overdracht worden de kinderen besproken die gaan starten op de basisschool. De pedagogisch medewerkster bespreek samen met de leerkracht het kindje door. De KIJK wordt overgedragen aan de school, mits ouders hier toestemming voor hebben gegeven.

Het Themagericht werken van de voor-en vroegschoolse worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

Daarnaast wordt er naar gestreefd om de thema's die aangeboden worden gedeeltelijk parallel te laten lopen en wordt binnen het aanbod bepaald waar en wanneer er mogelijkheden zijn om gezamenlijke activiteiten te ondernemen met de voor-en de vroegschoolse. Dit kan verschillen per locaties.

Slotwoord

Het VE- beleid is een dynamisch document dat jaarlijks vanuit de praktijk, de wet IKK en ervaringen op de werkvloer geëvalueerd en bijgesteld. Dit zorgt ervoor dat iedereen actief bezig blijft met de ontwikkeling en de kwaliteit van de kinderopvang. Het werkt verfrissend en komt de kwaliteit van het werk ten goede. Naast het VE-beleid verwijzen wij u graag voor uitgebreidere informatie naar ons pedagogisch beleid en het werkplan van de locatie van uw kind wordt opgevangen.

Leef Kind moet voldoen aan de wet- en regelgeving Kinderopvang De Kindercentra van Leef Kind zijn geregistreerde kinderopvang van de Gemeente Roerdalen en Gemeente Roermond. Middels de subsidierelatie voor zowel het peuterarrangement als het VE-aanbod, is er sprake van een samenwerking tussen de Gemeentes en Leef Kind. Daarnaast is de samenwerking ook gebaseerd op een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid van beide organisaties.

Graag verwijzen wij u naar onze website en ons ouderportaal Kindplanner voor actuele informatie, beleid, foto's en het laatste nieuws.